

Format thema criteria observeren

1. Thema

Een belangrijke handreiking voor het kiezen van een thema is: het moet interessant voor jullie zijn. Dat betekent dat het niet zo smal moet zijn dat je snel uitgepraat bent, en niet te breed waardoor je er eindeloos over door kunt praten of niet weet waar je moet beginnen. Het moet ook interessant zijn voor de verschillende leden in jullie team: een thema dat maar voor één beroepsgroep interessant of van toepassing is, is minder geschikt voor deze teamuitwisseling.

Helpende vragen voor het kiezen van een thema zijn:

- Wat moet er bij de zorg in jullie team écht aan de orde komen?
- Waar hechten jullie waarde aan in het team?
- Waar hechten cliënten waarde aan?
- Welke handreikingen biedt de zorgstandaard of generieke module hierover?
- Waar zijn jullie trots op?
- Wat zou je beter willen doen / wat is moeilijk voor jullie team om goed uit te voeren?
- Waar willen jullie je persoonlijk in ontwikkelen?

Antwoorden op deze vragen resulteren waarschijnlijk in een lange lijst met thema's. Jullie zullen dus moeten prioriteren en kiezen. Dat kan in de voorbereidende bijeenkomst. Hieronder een handreiking voor hoe jullie dit kunnen doen.

Voorbeeld werkwijze thema kiezen:

1. Plan een voorbereidende bijeenkomst in met het team voor het kiezen van een thema. Het liefst met het complete team, maar als dat niet lukt: hoe meer teamleden hierbij aanwezig kunnen zijn, hoe beter.
2. Voorafgaand aan de bijeenkomst nemen alle teamleden als voorbereiding deze keuzehulp door, bekijken de relevante zorgstandaarden en generieke modules (zie tabel 1) en kiezen gezamenlijk één thema dat ze belangrijk vinden.
3. Tijdens de bijeenkomst schrijven alle teamleden het thema dat zij gekozen hebben op een bord of een flip-over en ieder geeft een korte toelichting waarom hij/zij dit thema heeft gekozen. Het resultaat is een lijst met potentiële thema's voor de teamuitwisseling.

4. In de volgende stap mag elk teamlid op twee thema's stemmen. Dat kan bijvoorbeeld met stickertjes, die bij het desbetreffende thema geplakt kunnen worden. Het beste is als elk teamlid zijn of haar keuze kort toelicht: waarom een stem op dit thema en wat denkt hij/zij dat het team gaat leren over dit thema in de teamuitwisseling? Bekijk na afloop de lijst en de stemmen. Zijn er nog teamleden die naar aanleiding van de toelichtingen willen wisselen?
5. Er is nu een prioritering van thema's ontstaan, waarbij het thema met de meeste stemmen de keuze zal worden voor de teamuitwisseling.
6. Wat te doen als meerdere thema's bovenaan staan? Dan zul je consensus moeten bereiken als team. Een helpende vraag is: welk thema zal ons het meest opleveren bij de teamuitwisseling? Waarover hebben we het meest te leren, en waar willen we met andere teams het liefste over van gedachten wisselen?

Generieke modules en zorgstandaarden

Een handreiking voor thema's die in de zorg spelen zijn de generieke modules en zorgstandaarden. Daarin staat waaraan goede zorg moet voldoen, op basis van de wetenschappelijke, praktijk- en ervaringskennis. Ze zijn dus een prima vertrekpunt voor het kiezen van thema's en het vaststellen van criteria.

De tabel aan het einde van dit document geeft een overzicht van mogelijke thema's, met daarachter op welke pagina's in de generieke module EPA, de EBRO-module Vroege Psychose en de zorgstandaard Psychose aandacht aan dit thema wordt besteed. Mocht er een thema zijn dat jullie team belangrijk vindt, maar dat niet op de lijst staat, dan kan daar ook voor gekozen worden. Deze lijst is een keuzehulp voor het team, niet meer dan dat.

Het kiezen van thema is een goede aanleiding om van de nieuw gepubliceerde zorgstandaarden en modules kennis te nemen en daar ook, los van het MoVIT-werkbezoek, je voordeel als team mee te doen.

Andere zorgstandaarden

Hoewel MoVIT alleen nog getoetst is bij teams die zorg bieden aan de EPA-doelgroep, is een MoVIT-cyclus ons inziens niet alleen voorbehouden aan die teams die EPA- of (vroege) psychosehulpverlening bieden. Op dit moment echter is de tabel met thema's en de plaats waarover daar meer in de zorgstandaarden gevonden kan worden, alleen beschikbaar voor bovengenoemde doelgroepen.

Het maken van een dergelijke tabel voor een andere zorgstandaard kan echter vrij eenvoudig zelf ter hand genomen worden: de paginanummers in de tabel verwijzen naar kopjes, paragrafen of

hoofdstukken waarin het betreffende thema aan de orde komt in de betreffende zorgstandaard (of naar detaildocumenten, zie daarvoor de voetnoten bij tabel 1). Deze werkwijze kan overgenomen worden bij het aanpassen van deze keuzehulp voor andere zorgstandaarden. Voor hulp of ondersteuning hierbij kan uiteraard ook contact opgenomen met Kenniscentrum Phrenos.

2. Criteria

Bij het kiezen van een thema hoort ook het vaststellen van criteria voor wanneer jullie vinden dat jullie team op dit thema goede zorg biedt. Die criteria stellen jullie *zelf* vast: het gaat erom wat jullie als team onder goede zorg op dat thema verstaan, mogelijk ondersteund met informatie die in de zorgstandaarden of generieke modules staan. De ervaring heeft geleerd dat professionals het meeste opsteken als er zo'n drie tot zes criteria worden bepaald: niet te veel, maar ook niet te weinig. Je wilt tenslotte meerdere aspecten van een thema kunnen evalueren en bespreken.

Voorbeeld werkwijze criteria vaststellen:

1. Een brainstorm in paren (tijdens de voorbereidende bijeenkomst): het team gaat in tweetallen uiteen en elk tweetal schrijft minimaal drie criteria op die aangeven wanneer de zorg op dat thema op orde is.
2. Na afloop worden de verzamelde criteria op een bord of flip-over geschreven.
3. Elk teamlid mag nu op twee criteria stemmen. Idealiter met een toelichting: waarom een stem op dit criterium? Bekijk na afloop de lijst en de stemmen. Zijn er nog teamleden die naar aanleiding van de toelichtingen willen wisselen?
4. Er is nu een prioritering van criteria ontstaan, waarbij de criteria met de meeste stemmen gekozen kunnen worden.
5. Wat te doen als er erg veel criteria 'bovenaan' staan? Dan zul je consensus moeten bereiken als team. Welke criteria geven het thema het beste weer, wat is het belangrijkste? Waar verwacht je als team het minst 'goed' op te scoren (daar valt namelijk het meeste van te leren)? Houd na discussie zo nodig een extra stemronde.

3. Observeren

Het monitoren van hoe jullie de zorg uitvoeren op een bepaald thema (aan de hand van criteria), doet het team gedurende een week. Het is de bedoeling dat jullie dit zelf doen. De keus over hoe je dit doet, en aan de hand waarvan je vervolgens beoordeelt of je tevreden bent als team, bepalen jullie ook zelf. Het monitoren mag *quick and dirty* zijn, maar de uitnodiging is wel om de werkelijkheid vast te leggen én om enigszins kritisch op jullie zelf te zijn.

Hoe bepaal je nu hoe je de hierboven gekozen criteria gaat monitoren? Je kunt dat doen aan de hand van een brainstorm, met een of meerdere stemrondes zoals hierboven beschreven.

Aan het einde van deze keuzehulp staat een voorbeeld uitgewerkt van een thema en de daarbij gekozen criteria.

